

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. X-813 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PASTABŲ DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucija	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai
1.	Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (2023-05-25 raštas Nr. NP17-46(23))	<p>Antra, NPPSS vertinimu panaikinus VST turimą centrinės statutinės įstaigos statusą, esami VST pareigūnai patirs neigiamas pasekmes. Pagal šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 4 straipsnio 4 dalį VST ir Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos yra atskira institucinė sistema, kiekviena sudaranti statutinių įstaigų sistemą. Iš pateikto reglamentavimo galima daryti išvadą, jog perkeltiant VST pareigūnus iš vienos atskiros institucinės sistemos į kitą, turės būti naikinamos šiuo metu VST pareigūnų užimamos pareigybės, steigiant naujas pareigybes kitoje institucinėje sistemoje. Taigi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 3 dalimi bei Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 14 straipsniu, VST būtų reorganizuojama jungimo būdu, ją prijungiant prie Policijos departamento, kuriam pereitų visos reorganizuojamos biudžetinės įstaigos VST teisės ir pareigos. Apibendrinant aukščiau išdėstytą, įvykus reorganizavimo procesui, iškyla grėsmė, jog daug VST pareigūnų, gavę įspėjimus apie jų pareigybių panaikinimą, paliks vidaus tarnybos sistemą.</p> <p>Teikiamu Projektu siekiama VST reformuoti į specializuotą policijos padalinį. Atkreiptinas dėmesys, kad tokiu atveju VST iš antros statutinių įstaigų grupės būtų perkeliama į trečią įstaigų grupę. Remiantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 53 straipsnio 2 dalimi pareigūno pareiginė alga nustatoma atsižvelgiant į įstaigų grupę, kuriai priskirta statutinė įstaiga, kurioje pareigūnas eina pareigas. Taigi, nauju teisiniu reglamentavimu būtų stipriai siaurinamos VST pareigūnų pareiginės algos koeficientų dydžių apatinės ir viršutinės ribos. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Projektu siūlomu teisiniu reguliavimu VST pareigūnų darbo apimtys bus didinamos, kadangi prie esamų funkcijų prisidės bendrųjų policijos funkcijų vykdymas, o darbo užmokesčio viršutinė riba bus mažinama. Taigi, VST pareigūnų darbo sąlygos bus bloginamos ir nauju teisiniu reguliavimu bus pažeidžiamas Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 3 straipsnio 1 dalies 7 punkte įtvirtintas teisėtų lūkesčių apsaugos principas.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, NPPSS pritartų projektui, jeigu būtų atsižvelgta į aukščiau pateiktas pastabas, VST pareigūnams būtų tinkamai išaiškinta šios pertvarkos nauda, taip pat jeigu reorganizuojamos VST pajėgos būtų tinkamai motyvuotos (padidėtų jų darbo užmokestis,</p>	<p>Paaiškinimas. VST šiuo metu neturi pavaldžių įstaigų, todėl negali būti ir jų sistemos. Pakeitus VST pavaldumą ir toliau bus vykdomos VST funkcijos <i>in corpore</i>. Įstaigos pavaldumo pakeitimas negali būti laikomas reorganizavimu, nes Civilinis kodeksas aiškiai įvardija reorganizavimo būdus. VST nebus jungiama prie Policijos departamento, šios įstaigos išliks atskirais juridiniais asmenimis, o VST funkcijas, teises ir pareigas ir toliau vykdys Lietuvos policijos viešojo saugumo tarnyba, o ne Policijos departamentas.</p> <p>Paaiškinimas. Atsižvelgus į naujai priimtą Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, pagal kurį įstatyme nelieta įstaigų skirstymo į grupes, analogiškai pakeitimai bus rengiami ir vidaus tarnyboje, t. y. bus atsisakoma įstaigų skirstymo į grupes, taip pat numatoma nenustatyti viršutinių pareiginių algų ribų. Numatoma, kad šie pakeitimai įsigalios 2024 m., todėl pastaboje keliamos problemos neliks. Kadangi parengtų projektų teikimo metu LRV šiame punkte minimos Vidaus tarnybos statuto pataisos nebus parengtos, siekiant užtikrinti pareigūnų, kurie po numatomų pokyčių vykdys analogiškas funkcijas ir eis tas pačias pareigas, teisėtus lūkesčius pakeitus VST pavaldumą, papildytos Viešojo saugumo tarnybos įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto įgyvendinimo ir taikymo nuostatos, pagal kurias VST pareigūnams įstatymo įsigaliojimo metu būtų laiduojami ne mažesni pareiginės algos koeficientai, negu pareiginės algos koeficientai, nustatyti iki įstatyminių pataisų įsigaliojimo. VST pareigūnams ir kitiems darbuotojams darbo sąlygos nebus bloginamos, nes iš esmės nebus keičiami pareigybių aprašymai ir darbuotojai toliau vykdys savo</p>

		koeficientai, pareigos, suteikti priedai ir pan.).	<p>funkcijas. Tuo atveju, jeigu VST pareigūnams po pertvarkos būtų pavesta vykdyti papildomų funkcijų, vadovaujantis Statuto nuostatomis, kaip ir kitiems pareigūnams, būtų sprendžiamas klausimas dėl priemokos skyrimo arba dėl darbo užmokesčio padidinimo kitais Statute nustatytais būdais.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, VST pareigūnų teisėti lūkesčiai nebus pažeisti. Be to, įvertinus tai, kad VST funkcijos nesikeis, nebus jokio pagrindo keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 358 patvirtinto Ministerijų, vyriausybės kanceliarijos, vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes ir perkelti VST iš II įstaigų grupės sąrašo į III-ią, todėl ir toliau išliks tos pačios koeficientų šakutės.</p>
2.	Teisingumo ministerija (2023 m. gegužės 30 d. raštas Nr. (1.6Mr)2T-633	<p>3. Dėl Policijos įstatymo pakeitimo įstatymo 7 ir 8 str. dėstomų PĮ 16 str. nuostatų atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra nustatoma aiški takoskyra (pvz., per funkcijų atskyrimą) tarp šiuose straipsniuose nurodomų policijos įstaigų struktūrinių padalinių, pvz., tarp štabo ir valdybos, centro ir skyriaus, komandos ir poskyrio, departamento ir biuro.</p> <p>4. Policijos įstatymo pakeitimo įstatymo 11 str. atsisakoma PĮ 19 str. 7 d. nuostatų dėl policijos generalinio komisaro atleidimo pagrindų, aiškinamajame rašte motyvuojant tuo, kad atleidimo tvarka yra reglamentuojama Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute (toliau – Statutas), tačiau pastebėtina, kad būtų panaikintas PĮ 19 str. 7 d. 8 p. („kai dėl laikinojo nedarbingumo neatvyko į tarnybą daugiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių <...>“) atleidimo pagrindas, kurio nėra Statuto 72 str. Turėtų būti pagrįstas šio pagrindo atsisakymas. Tai taikytina ir dėl PĮ 19 str. 7 d. 5 p. nuostatų („kai pereina į renkamas pareigas arba pareigas, į kurias skiriama konkurso būdu, arba kai yra paskirtas į valstybės tarnautojo pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu“), kurių taip pat nėra Statuto 72 str.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Policijos sistemoje šiuo metu yra virš 9 tūkst. pareigybių. Policijos įstaigos vykdo skirtingo pobūdžio funkcijas, todėl vieno lygmens padalinių pavadinimų įvairovė leidžia struktūrizuoti policijos įstaigas, atskirti jų funkcijas, vykdomas teritoriniu ar neteritoriniu principu.</p> <p>Paaiškinimas.</p> <p>Policijos generalinis komisaras, kaip ir kitų vidaus tarnybos sistemos įstaigų vadovai, yra statutinis pareigūnas, todėl siekiama suvienodinti pagrindus, kuriais remiantis būtų atleidžiama iš tarnybos. Bus vadovaujamasi tik Vidaus tarnybos statutu. Šiuo apsektu papildytas ir aiškinamasis raštas.</p>

		<p>6. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų projektuose numatoma Viešojo saugumo tarnybos funkcijas perduoti vykdyti policijai, atitinkamai siūlytina PĮ 5 str. papildyti iš Viešojo saugumo tarnybos perimamu uždaviniu – užtikrinti sulaikytųjų ir nuteistųjų konvojavimo organizavimą ir vykdymą. Atitinkamai turėtų būti papildytas ir PĮ 6 str. tokiomis Viešojo saugumo tarnybos nustatytomis funkcijomis, kaip: slopina riaušes laisvės atėmimo vietų įstaigoje ar grupinius pasipriešinimus laisvės atėmimo vietų įstaigos administracijai, išlaisvina įkautus; vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka konvojuoja sulaikytuosius, suimtuosius ir nuteistuosius iš laisvės atėmimo vietų įstaigos į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, Apeliacinį, apygardos teismus, Lietuvos vyriausiąjį administracinį ir apygardos administracinius teismus, o ypatingo konvojaus atvejais (kai konvojuojami nuteistieji, kuriems įsiteisėjęs teismo nuosprendis dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais) – ir į miestų ir rajonų apylinkės teismus ir atgal į laisvės atėmimo vietų įstaigą, saugo juos per teismo posėdžius; vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka konvojuoja sulaikytuosius, suimtuosius ir nuteistuosius jų ekstradicijos atvejais, juos deportuojant, perduodant Tarptautiniam baudžiamajam teismui, perduodant pagal Europos arešto orderį, taip pat nuteistuosius perduodant toliau atlikti bausmės; ieško iš laisvės atėmimo vietų įstaigos pabėgusių ar konvojavimo metu pabėgusių asmenų ir juos sulaiko. Nepapildžius minėtomis nuostatomis PĮ, teisiniame reguliavime galėtų būti spraga dėl įstaigų kompetencijos pasiskirstymo vykdant panašaus pobūdžio funkcijas, o tai praktikoje gali turėti neigiamų pasekmių.</p>	<p>Neatsižvelgta. Tiek Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA), tiek vidaus reikalų ministro 2023 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 1V-88 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė konstatavo VST ir policijos funkcijų dubliavimą, todėl policijos funkcijos, suformuluotos Policijos įstatymo 6 straipsnyje, iš esmės apima atitinkamas VST funkcijas (pvz., 6 str. 1 d. 19 p. „vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka atlieka sulaikytų, suimtų ir nuteistų asmenų konvojavimą“ savo esme apima visus su konvojavimu susijusius veiksmus, kurie bus atitinkamai konkretinami vidaus reikalų ministro įsakyme). Įstatymo projekte papildomai įtrauktos tos nuostatos, kurių galiojantis Policijos įstatymas „nepadengia“, t. y. dėl valstybinės reikšmės objektų pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą apsaugos; dėl laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos atkūrimo nuteistųjų ar suimtųjų riaušių, grupinio pasipriešinimo laisvės atėmimo vietų įstaigos administracijai ar neteisėtų grupinių veiksmų, pažeidžiančių laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarką, įkautų grobimo atvejais. Šiuo metu policijos sistemoje yra kelios policijos įstaigos, kurios vykdo panašias funkcijas (Lietuvos kriminalinės policijos biuras ir apskričių vyriausieji policijos komisariatai – ikiteisminio tyrimo funkciją, Lietuvos kelių policijos tarnyba ir aps. VPK – eismo saugumo užtikrinimą ir pan.). Šių įstaigų kompetencija nėra apibrėžta įstatyme, įstatyme nurodomos policijos funkcijos ir uždaviniai bendrai, o įstaigų kompetencijų padalinimą nustato policijos generalinis komisaras, tvirtindamas policijos įstaigų nuostatus, veiklos aprašus, vadovaudamasis Policijos įstatyme (19 str.) įtvirtintais įgaliojimais.</p>
		<p>8. Siūlytume apsvarstyti galimybę Įstatymo dėl ES sprendimų baudžiamosiose bylose vykdymo projekte vietoj Lietuvos policijos nurodyti konkrečius jos padalinius, kurie perims Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos kriminalinės policijos biuro funkcijas (žr. projekto 1, 2 ir 4 str.). Pvz., Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos rašte yra nurodyta, kad Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos funkcijas perims Lietuvos policijos viešojo saugumo tarnyba. Pažymėtina, kad nurodžius konkrečius Lietuvos policijos padalinius, Lietuvos Respublikos teismams, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai būtų aiškiau, kam siųsti informaciją, ir ši informacija operatyviau pasiektų reikiamus adresatus nei siunčiant informaciją bendruoju Lietuvos policijos adresu.</p>	<p>Neatsižvelgta. VRM nuomone, VST nelikus kaip atskiros centrinės statutinės įstaigos ir inkorporavus ją į policijos sistemą, kuriai priklauso ir Kriminalinės policijos biuras, Įstatymo dėl ES sprendimų baudžiamosiose bylose vykdymo projekto tekste tiksliau vartoti Policijos departamento (nuo 2024 m. balandžio 1 d. - Lietuvos policijos) ir policijos sąvokas, taip išvengiant dažno įstatymo keitimo poreikio keičiantis policijos įstaigų ar padalinių pavadinimams ir pan. Išimtis dėl konkretios policijos įstaigos įvardijimo įstatymuose daroma tik dėl Lietuvos viešojo saugumo tarnybos atsižvelgus į poreikį pagal tarptautinius reikalavimus aiškiai nurodyti konkretų subjektą (juridinį asmenį), kuriam būtų pavesta dalyvauti ginkluotųjų pajėgų sudėtyje karo atveju. Konkretų policijos įstaigų (jų padalinių) kompetencija apibrėžtina</p>

			įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, o apskaitimo informacija operatyvumas neabejotinai privalės būti užtikrintas vidaus administravimo priemonėmis.
		<p>9. Norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad turėtų būti keičiami ir šie Lietuvos Respublikos įstatymai, kuriais priskirtos funkcijos Viešojo saugumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos kriminalinės policijos biurui ir Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos:</p> <p>9.1. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“;</p> <p>9.2. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“;</p> <p>9.3. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose Protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad Policijos įstatymo projekto įstatymo įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo straipsnyje numatyta, kad „Kituose teisės aktuose vartojamą institucijos pavadinimą „Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“, „Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos“, „Policijos departamentas“ atitinka institucijos pavadinimas „Lietuvos policija“. Su Policijos departamento ir Kriminalinės policijos biuro pavadinimais susijusios nuostatos tikslinamos tik tuose įstatymų projektuose, kurie tiesiogiai susiję su VST įtraukimu į policijos sistemą. Dėl šios priežasties projektų paketas papildytas tik Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“ 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu.</p>